

مشخصات سند

عنوان سند: شیوه نامه تدوین و بازنگری برنامه درسی

نوع سند: شیوه نامه		تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۰۶
شماره سند:	ویرایش سوم: ۱۴۰۴-۰۲	تعداد صفحه: ۵

اقدام کنندگان

مسئولیت	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضا
تهیه کننده	دکتر جواد علیزاده کاکلر	مدیر برنامه ریزی و سنجش آموزش دانشگاه	 دکتر جواد علیزاده مدیر برنامه ریزی و سنجش آموزش دانشگاه
تایید کننده	دکتر جلال جلیلیان	مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی	 دکتر جلال جلیلیان مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی
تصویب کننده	دکتر سجاد چهرگانی	معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی	 دکتر سجاد چهرگانی معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مراجع تایید سند	نام و نام خانوادگی دبیر	امضا	صور تجلسه مورخ
شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه	دکتر جلال جلیلیان	 دکتر جلال جلیلیان مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی	۱۴۰۳/۰۳/۰۶

مقدمه

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰، با تصویب آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی، آن را جایگزین آیین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ و آیین‌نامه چارچوب تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۱۶ نمود. در همین راستا، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارومیه در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۶، شیوه‌نامه تدوین و بازنگری برنامه درسی را به شرح زیر تصویب نمود.

ماده ۱: تعاریف

- ۱- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲- دانشگاه: منظور دانشگاه ارومیه است که بر اساس پیوست ۱ آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی (مصوب مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی) یکی از موسسه‌های دارای اختیار تدوین و بازنگری برنامه درسی است.
- ۳- معاونت آموزشی: منظور معاونت آموزشی دانشگاه ارومیه است.
- ۴- گروه: منظور هر یک از گروه‌های آموزشی فعال در دانشگاه ارومیه است.
- ۵- برنامه درسی: مجموعه منسجم و هدفمند از درس‌های هر رشته-گرایش است.
- ۶- برنامه درسی مرجع: منظور برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی است.
- ۷- بازنگری برنامه درسی: منظور حذف، ادغام یا اضافه نمودن دروس به یک برنامه درسی موجود و یا تغییر عنوان یا محتوای سرفصل دروس برنامه درسی موجود است.
- ۸- تدوین برنامه درسی: منظور ارائه برنامه درسی برای یک رشته-گرایش جدید در نظام آموزش عالی است.
- ۹- سرفصل درس: محتوا و مباحث لازم برای تدریس در یک نیمسال ارائه درس است. سرفصل درس زیر مجموعه برنامه درسی است.
- ۱۰- شورای آموزشی دانشکده: منظور شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

۱۱- شورای آموزشی دانشگاه: منظور شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است که هر گونه تدوین و بازنگری برنامه درسی در چارچوب این شیوه‌نامه پس از تصویب آن قابل اجرا است.

ماده ۲: روال انجام کار

- ۱- تکمیل فرم تدوین/ بازنگری برنامه درسی (فایل پیوست شیوه‌نامه) توسط اعضای هیات علمی متقاضی؛
تبصره ۱: برای تدوین برنامه درسی، در مرحله اول، تکمیل فرم تدوین/ بازنگری برنامه درسی (پیوست ۱) تا انتهای فصل اول کفایت می‌نماید. بدیهی است در صورت تصویب کلیات برنامه درسی در شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، تکمیل قسمت باقیمانده فرم مربوطه الزامی خواهد بود.
- ۲- طرح موضوع تدوین/ بازنگری برنامه درسی در گروه و تصویب آن؛ در صورت جلسه گروه باید اعضای کمیته تدوین/ بازنگری به همراه مسئول کمیته تعیین شده باشد.
- ۳- طرح موضوع در جلسه شورای آموزشی دانشکده و تصویب آن؛
- ۴- ارسال نامه درخواست اقدام به همراه فرم تکمیل شده تدوین و بازنگری برنامه درسی، صورت جلسه گروه و صورت جلسه شورای آموزشی دانشکده توسط معاون آموزشی دانشکده به مدیریت برنامه‌ریزی و سنجش آموزش دانشگاه؛
- ۵- بررسی موضوع در مدیریت برنامه‌ریزی و سنجش آموزش دانشگاه، رفع نواقص احتمالی در تعامل با مسئول کمیته تدوین/ بازنگری؛
- ۶- طرح موضوع در جلسه شورای آموزشی دانشگاه با حضور مسئول کمیته تدوین/ بازنگری؛
حالت اول) برنامه درسی بازنگری شده: برنامه درسی بازنگری شده در صورت تصویب در شورای آموزشی دانشگاه، توسط معاونت آموزشی دانشگاه برای دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی ارسال می‌شود تا پس از بررسی و تایید در سامانه آموزش عالی (HES) بارگذاری شود. همچنین پس از بارگذاری برنامه درسی در سامانه آموزش عالی، برنامه درسی بازنگری شده در صفحه اینترنتی مدیریت برنامه‌ریزی و سنجش آموزش دانشگاه نیز بارگذاری و برای اجرا به دانشکده و گروه ابلاغ می‌گردد.
- حالت دوم) برنامه درسی رشته تحصیلی جدید: در صورت تصویب در شورای آموزشی دانشگاه، مدیریت

برنامه‌ریزی و سنجش آموزش دانشگاه موضوع تدوین برنامه درسی رشته تحصیلی جدید را از طریق دفتر گسترش آموزش عالی پیگیری می‌نماید.

حالت سوم): بروزرسانی سرفصل: در صورتی که بازنگری برنامه درسی فقط در حد اصلاح و بروزرسانی سرفصل دروس و بدون تغییر در عناوین یا تعداد واحد آن‌ها باشد، در مرحله ۴، ارسال فایل ورد اطلاعات همان دروس کافی بوده و موضوع پس از طرح و تصویب در شورای آموزشی دانشگاه، بدون ارسال برای بارگذاری در سامانه آموزش عالی، به دانشکده و گروه ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲: طرح و تصویب سرفصل درسی بروزرسانی شده در شورای آموزشی دانشگاه منوط به اعمال حداقل ۳۰٪ تغییر می‌باشد. همچنین، در بروزرسانی سرفصل دروس، مسئول بروزرسانی باید در فایل ارسالی تغییرات را با رنگ زرد، موارد اضافه‌شده را با رنگ سبز و موارد حذف‌شده را با رنگ قرمز مشخص نماید.

۷- صدور گواهی تدوین/بازنگری برنامه درسی برای اعضای هیات علمی مربوطه توسط مدیریت برنامه‌ریزی و سنجش آموزش دانشگاه؛

ماده ۳: شرایط و ضوابط تدوین / بازنگری برنامه درسی

- ۱- برای بازنگری برنامه درسی، گروه باید در آن رشته-گرایش حداقل یک دوره دانش‌آموخته داشته باشد.
- ۲- در بازنگری برنامه درسی دوره‌های کاردانی و کارشناسی، عنوان و محتوای دروس عمومی قابل تغییر نمی‌باشد.
- ۳- در بازنگری برنامه درسی، عنوان و محتوای دروس پایه و تخصصی که در آزمون مقطع بالاتر مورد سنجش قرار می‌گیرند، قابل تغییر نمی‌باشند و صرفاً با پوشش کامل سرفصل مصوب برنامه درسی مرجع می‌توان نسبت به ارائه محتوای تکمیلی اقدام نمود.
- ۴- در بازنگری برنامه درسی، عنوان و تعداد واحدهای دروس مهارتی-اشتغال‌پذیری قابل تغییر نمی‌باشد.
- ۵- تغییر عنوان و محتوای برنامه‌های درسی مرجع در رشته‌های واگذار شده به شورای تحول و ارتقای علوم انسانی، منوط به تایید شورای تحول و ارتقای علوم انسانی است.

۶- در بازنگری برنامه درسی، تعداد واحدهای عملی و نظری-عملی نسبت به برنامه درسی مرجع قابل کاهش نمی‌باشد.

۷- در تدوین برنامه درسی رشته تحصیلی جدید، باید حداقل یک عضو هیات علمی با مرتبه استادی یا دو عضو هیات علمی با مرتبه دانشیاری در رشته مرتبط مشارکت داشته باشند. همچنین حضور حداقل یک عضو هیات علمی با یکی از تخصص‌های برنامه درسی، فناوری آموزشی، آموزش عالی، سیاستگذاری علم یا سایر تخصص‌های مرتبط در میان تدوین کنندگان برنامه درسی توصیه می‌شود.

۸- در تدوین یا بازنگری برنامه درسی، تعداد و نوع واحدهای درسی بر اساس جدول ۱ باید رعایت گردد.

۹- دانشگاه می‌تواند برای رفع نیاز یک شخصیت حقوقی فعال در جامعه و صنعت و در صورت درخواست مجموعه، برنامه درسی رشته مورد نیاز آن مجموعه را در دوره کارشناسی پیوسته با رویکرد حرفه‌ای و متناسب با نیاز موجود، حداکثر تا ۴۰ واحد درسی بازنگری و پس از تصویب در کمیسیون برنامه‌ریزی درسی در بازه زمانی مشخص اجرا نماید.

جدول ۱: تعداد و نوع واحدهای درسی در یک برنامه درسی

دوره تحصیلی	واحدهای عمومی	واحدهای پایه	واحدهای تخصصی (اصلی) الزامی	واحدهای تخصصی (اصلی) اختیاری	واحدهای مهارتی- اشتغال‌پذیری	پروژه/پایان‌نامه/رساله	جمع واحدها
کاردانی	۱۰	۱۵-۱۹	۴۳-۴۷	-	-	-	۶۸-۷۱
کارشناسی ناپیوسته	۱۰	۱۵-۱۹	۳۳-۳۷	۱۰-۱۴	-	۰-۴	۶۸-۷۲
کارشناسی پیوسته	۲۲	۲۰-۳۰	۶۸-۸۸	۱۰-۲۰	۳-۱۵	۰-۳	۱۳۰-۱۴۰
کارشناسی ارشد	-	-	۱۰-۱۲	۱۴-۱۶	-	۴-۶	۲۸-۳۲
دکتری تخصصی	-	-	۸-۱۰	۴-۱۰	-	۱۸-۲۴	۳۶

- ۱۰- در صورت منسوخ شدن برنامه درسی مرجعی که بازنگری برنامه درسی بر اساس آن انجام گرفته است، گروه موظف است برای ورودی‌های جدید از برنامه درسی مرجع جدید یا برنامه درسی بازنگری شده بر اساس برنامه درسی مرجع جدید استفاده نماید.
- ۱۱- نحوه تدوین/بازنگری برنامه‌های درسی دوره دکتری حرفه‌ای و دکتری دستیاری و مقررات اختصاصی آن پس از ابلاغ توسط معاونت آموزشی وزارت به این شیوه‌نامه اضافه خواهد شد.

ماده ۴: زمان اجرا

این شیوه‌نامه در چهار ماده، دو تبصره و یک پیوست در جلسه شماره ۱۰۶۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارومیه به تصویب رسید و از تاریخ تصویب برای تمام گروه‌های آموزشی لازم الاجرا است و تمامی آیین‌نامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها و بخشنامه‌های پیشین دانشگاه در زمینه تدوین و بازنگری برنامه درسی ملغی اعلام می‌گردد.